

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 579 / 10 decembrie 2024

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

Analizând **propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 58 din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii** (b579/06.11.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/4704/11.11.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1220/12.11.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect completarea art. 58 din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

Potrivit **Expunerii de motive**, prin intervenția legislativă se urmărește reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani, fără penalizare, pentru persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zone afectate de poluare, respectiv în municipiul Slatina din județul Olt, precum și pe o rază de 8 km în jurul acestuia.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Întrucât prezenta propunere legislativă va avea implicații asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, sunt aplicabile prevederile art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată, fiind necesar a se solicita punctul de vedere al Guvernului.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată.

În acest sens, precizăm că, în considerentele **Deciziei nr. 331/2019**, Curtea Constituțională a reținut că, *„lipsind fișa financiară (inițială și reactualizată) nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”*¹.

5. Precizăm că din cuprinsul **Expunerii de motive** nu reiese ca soluțiile preconizate să fi fost precedate de o temeinică fundamentare, nefiind respectate prevederile art. 6 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie **temeinic fundamentate**, iar pentru fundamentarea noii reglementări trebuie să se pornească de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la **insuficiențele legislației în vigoare**.

Astfel, Expunerea de motive nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare, prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, **informații referitoare la impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), și nici la consultările derulate în vederea elaborării propunerii, la organizațiile și specialiștii consultați, la recomandările primite ori la activitățile de informare publică privind elaborarea acesteia.**

¹ De asemenea, la pct. 71 din considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 643/2020, s-a reținut că: *„Neindeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art. 138 alin. (5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare. Ca atare, cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern”*.

Totodată, în instrumentul de motivare nu este argumentată suficient soluția legislativă preconizată, ceea ce contravine dispozițiilor art. 32 alin. (2) teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia „*Motivarea trebuie să se refere la forma finală a proiectului de act normativ*”.

În acest sens, semnalăm faptul că în **Expunerea de motive** sunt menționate informații cu privire la poluanții emiși în atmosferă, însă nu este precizată sursa preluării acestor date, fiind necesară, totodată, o prezentare a rezultatelor unei cercetări științifice vizând determinarea nivelului de poluare produs la nivelul municipiului Slatina, cât și al localităților situate pe o rază de 8 km în jurul acestuia, precum și a gazelor emise în atmosferă, a modului de dispersie a acestora în mediu, **astfel încât să se poată stabili în mod obiectiv legătura de cauzalitate între condițiile de mediu și modificarea stării de sănătate a populației rezidente în respectivele localități.**

De asemenea, semnalăm că nu sunt precizate detalii despre modul de evaluare a riscului la grupul țintă (persoane care au locuit cel puțin 30 de ani în zona afectată).

Precizăm că, potrivit considerentelor exprimate în Decizia Curții Constituționale nr. 682 din 27 iunie 2012, „*dispozițiile art. 6 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată [...], cu modificările și completările ulterioare instituie **obligția fundamentării actelor normative**. [...]. **Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină, [...], încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) [...]**”.*

6. Analizând conținutul prezentei propuneri legislative, semnalăm că intervenția legislativă preconizată la **articolul unic** pentru norma propusă la **art. 58 alin. (4) contravine dispozițiilor constituționale referitoare la egalitatea de tratament**, având în vedere faptul că de această normă vor beneficia doar cetățenii care locuiesc în municipiul Slatina sau pe o rază de 8 km în jurul acestuia, în detrimentul altor persoane care au locuit în alte regiuni pentru care, prin studii s-a demonstrat că sunt afectate de poluare, iar populația din zonă este supusă în mod direct la emisii de substanțe toxice.

Cu titlu de exemplu, precizăm că, în această categorie, de persoane grav afectate de poluare, ar putea fi incluși și locuitorii municipiului București, responsabil de poluarea masivă din capitală fiind traficul rutier, unde numărul de mașini este tot mai mare, respectiv 1,3 milioane de mașini înmatriculate în București în luna octombrie 2017, plus mașinile care tranzitează orașul, dar și cele înregistrate în

alte localități. Din analiza acestor date rezultă un număr estimativ de peste 2 milioane de mașini ce se află zilnic pe străzile capitalei.²

În acest context, precizăm că, la paragraful 16 din Decizia nr. 657/2019, Curtea Constituțională a reținut că: „În ceea ce privește principiul egalității în drepturi, Curtea Constituțională a reținut într-o jurisprudență constantă, (...) că acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. **Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (...).** Curtea a mai stabilit că **discriminarea se bazează pe noțiunea de «excludere de la un drept» (...).** În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art. 14 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării, că reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoage, fără o justificare obiectivă și rezonabilă (...)”.

Mai mult decât atât, semnalăm că inițiatorii Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii au eliminat beneficiul reducerii vârstei standard de pensionare cu doi ani, fără penalizare, persoanelor care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluare, dispoziție care a fost anterior prevăzută la art. 65 alin. (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, act normativ abrogat la data de 1 septembrie 2024.

*

* *

Față de aspectele menționate mai sus, apreciem că propunerea legislativă nu pot fi promovată în forma prezentată.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 1246/06.12.2024

² <https://aerlive.ro/poluarea-aerului-in-bucuresti/>

L. nr. 360/2023**M. Of. nr. 1089/4 dec. 2023***Lege privind sistemul public de pensii*1. promulgată prin **D. nr. 1600/2023** **M. Of. nr. 1089/4 dec. 2023**

Decret pentru promulgarea Legii privind sistemul public de pensii